

Door de heer Fonhof zijn in verband met zijn verhindering om de vergadering van de commissie VVSW bij te wonen een aantal vragen gesteld. De vragen (*gecursiveerd*) en antwoorden (in kader) gaan hierbij.

Agendapunt 05 Analyse ambities investeringen en realisatiepotentieel.

1) *Bestuursvoorstel pagina 5 laatste alinea.*

MJR 2022-2025 stijgt het netto investeringsfondsen met € 2 miljoen jaarlijks. Dat is al een stijging van 13,3%. Past dit nog binnen de afgesproken stijging van de lasten met max 3%?

In de in juni 2021 behandelde MJR is binnen de 2,5% lastenstijging, het investeringsvolume van € 17miljoen opgenomen.

2) *Bestuursvoorstel pagina 6 tweede alinea.*

Daarin wordt voorgesteld om het volume vast te stellen op netto 17 miljoen jaarlijks MAAR er wordt dus ook opgemerkt dat de komende jaren wordt bezien of structurele uitbreiding hiervan noodzakelijk is. Door dit hier zo te benoemen is dit een soort "winstwaarschuwing". En kijkend naar de analyse verderop lijkt dit alleen maar waarheid te worden. En dan herhaal ik mijn vraag zoals hiervoor bij 1) gesteld.

Zoals aangegeven is de wereld niet volledig maakbaar en planbaar. De inzet is erop gericht om tijdig aan onze afspraken, met name waar het gaat om KRW, te voldoen, maar de praktijk is weerbastiger. Verder in de tijd zal hier een duidelijker beeld ontstaan. Bij een volgende MJR zal daarom ook wederom gekeken worden naar de benodigde inzet.

3) *Bijlage: Analyse ambities, investeringen en realisatiepotentieel.*

Uit het staatje onderaan pagina 1 zien we dat we € 60 miljoen uit de pas lopen.

We kunnen natuurlijk niet boven onze "stand" leven dus die ambitie vormt daarmee een discrepantie naar onze ingezetenen (burgers, boeren en bedrijven) en wij of in ieder geval ik en zij zullen hier niet blij van worden. Vraag is wat wij gaan doen om op zoek te gaan naar posten of onderdelen waarop bezuinigd kan gaan worden?

Zoals op pagina 5 van het bestuursvoorstel is aangegeven zal in de praktijk het volume worden gecorrigeerd. Enerzijds omdat in de jaarschijf 2026 nog zaken zitten die in 2027/2028 of later uitgevoerd danwel betaald worden en anderzijds omdat er nog subsidie- en samenloopmogelijkheden zijn (ondermeer de POP-subsidies waarover ook in AB van oktober wordt gesproken in relatie tot de DAW gelden). Het aldus gecorrigeerde planningsvolume bedraagt dan gemiddeld circa € 21,5 mln. Uitgaande van de nog aanvullend beschikbare investeringsruimte voor het watersysteembeheer van € 3,5 mln. binnen de huidige Coalitieakkoordafspraken, is dit tezamen met de reeds in de MJR opgenomen € 17 mln. geen reden om op zoek te gaan naar bezuinigingen.

4) *dezelfde bijlage. Pagina 3. Alinea 3 en 4.*

"Aan onze ambities en doelstellingen wordt echter niet getornd" (laatste zin 3e alinea).

Maar de 4e alinea geeft een mogelijk gevolg weer. Namelijk dat we onze ambities en doelstellingen pas op een later tijdstip dan oorspronkelijk gesteld kunnen gaan realiseren. Vraag hierbij: betekent deze passage dat hier door het DB een toezegging wordt gedaan om ambities en doelstellingen later in de tijd weg te zetten?

Indien dit nodig is vanuit onmogelijkheden in de uitvoering of anderszins, zal dit het effect zijn, maar de uiteindelijk doelstellingen blijven we gestand doen. De grenzen worden in eerste instantie bepaald door de lastenstijgingsafspraken van 3% uit het Coalitieakkoord 2019-2023.

5) dezelfde bijlage en dezelfde pagina maar dan 5e alinea eerste bolletje:

Het DSO (digitaal stelsel omgevingswet) is, voor zover dit al niet langer is, zo langzamerhand een groot zorgenkind aan het worden. Daarmee ook een black-box wat kosten betreft. Zie o.a. vele artikelen uit Binnenlands Bestuur.

Vraag: is er vanuit het Rijk een financiële vergoeding of regeling getroffen voor dit digitale systeem juist nu blijkt dat het tot extra investeringen en extra mankracht leidt om dit systeem in de lucht te krijgen en te houden. En dan m.n. op uitvoeringsniveau van ons waterschap?

De Unie/waterschappen zijn al jaren nauw betrokken bij de totstandkoming van de Omgevings-wet. Het punt van de geo-data heeft onze bijzondere aandacht. Waterschappen werken met grote geobestanden. Het is voor ons van belang dat het DSO hiermee goed uit de voeten kan. De Unie/waterschappen hebben hier bij herhaling op aangedrongen en blijven dit ook doen. Het is daarom goed om uit de Prinsjesdagstukken in de begroting van het ministerie van BZK te lezen dat het ministerie extra middelen heeft vrijgespeeld in de begroting 2022 om het Digitale stelsel Omgevingswet ook op dit punt 'up to the standards' te brengen.

6) dezelfde bijlage, pagina 4, laatste alinea, doorlopend op pagina 5.

Het gaat hier over doorgeschoven voorziene investeringen uit de periode 2016-2021.

Toen geraamd op € 10,7 miljoen en nu in de doorschuif geraamd op € 17,2 miljoen.

Dat is dus een stijging van € 6,5 miljoen ofwel bijna 61%. Mogelijke oorzaken van deze stijging is genoemd.

Mij bekruipt steeds vaker het gevoel dat investeringen of aankopen door overheid (waterschap is dat ook) bij marktpartijen wordt gezien als de kip met de gouden eieren. En ja ik weet dat na de crisis b.v. de bouwbedrijven de prijzen sterk verhogen. Maar dat doen blijkbaar alle partijen en vooral wanneer het gaat om overheidsinvesteringen of overheidsaanbestedingen. Dit fenomeen nam ik ook waar in de Raad van de gemeente Emmen. Ik weet dat aanbestedingen worden uitgezet, maar hoe kunnen we als waterschap een echte greep houden op werken die we op deze manier uitbesteden? En met greep houden op bedoel ik uiteraard het werk zelf maar in dit verband meer de financiële kant van een project.

Het geschetste effect wordt veroorzaakt door diverse factoren. In hoofdlijnen zijn de belangrijkste achterliggende oorzaken:

- De raming van de € 10 miljoen in de programmafinanciering 2016-2021 is gebaseerd op de kostenbegroting uit 2014 (bij het opstellen van het concept WBP 2016-2021). Daarbij is het uitgangspunt geweest dat in veel van de projecten door een integrale aanpak werk met werk kon worden gemaakt en daarmee de (waterschaps)kosten konden worden beperkt. Voor de toekomstige uitvoering van werken zal dit werk met werk maken minder makkelijk en vanzelfsprekend zijn.
- Door tot nu toe nog maximaal gebruikt te kunnen maken van subsidiemogelijkheden konden de waterschapkosten worden beperkt. In de toekomst lijkt de beschikbaarheid van subsidies slechts beperkt aanwezig.
- Als laatste zien we dat de toename van maatschappelijke eisen aan projecten en de effecten van huidige en verwachte marktontwikkelingen tot een kostenstijging leidt.

De kostenbeheersingsmaatregelen bestaan naast een zorgvuldige voorbereiding en bewaking van de uitvoering uit een transparante aanbestedingsprocedure waarbij de markt haar concurrentiewerking laat gelden.

7) *Dezelfde bijlage, bladzijde 5 laatste alinea en dan vanaf 6e zin van onder.*

Daarin is beschreven dat wij onze KRW doelen eigenlijk wel tijdig willen realiseren maar dat door een beleid van de provincie Drenthe grondaankopen op basis van vrijwilligheid worden gerealiseerd. Dat kan dus inhouden dat we ons tijdschema niet halen en daarmee de kans lopen dat wij of Nederland als geheel door de Europese Commissie in gebreke gesteld kunnen gaan worden en ook een dagvaarding tegemoet kunnen zien (zie alinea daarboven).

7a) Wat zijn de gevolgen van dit provinciaal beleid als wij als waterschap inderdaad aanlopen tegen dit fenomeen van ingebrekestelling en dagvaarding?

Er is altijd sprake geweest van door Europa op te leggen boetebedragen indien KRW-doelstellingen niet tijdig gerealiseerd zouden worden. Door de minister van IenW vindt thans een onderzoek plaats naar de gevolgen voor het Rijk en andere decentrale overheden als dit daadwerkelijk zou gebeuren. De kamer heeft de minister hiervoor eind juni 2021 de opdracht tot het onderzoek verstrekt. Hieruit zal moeten blijken hoe een en ander wordt opgepakt.

8) *dezelfde bijlage, pagina 6, 2e bolletje (bullit). Betreft C-investeringen.*

Stijging van € 5 naar € 8,6 miljoen jaarlijks. Ofwel een stijging van 72%.

Gezien de toelichting hierop in bijlage 8 betreft het hier een "structurele" jaarlijkse verhoging. De posten met projectnummers die het betreft, zijn in het staatje afzonderlijk genoemd.

"Voorziene vervangingsinvesteringen en nieuwe eisen en ontwikkelingen" zijn de reden van deze stijging van 72%.

Uit bijlage 8 bij dit punt blijkt dat de gemiddelde investeringsomvang 2011-2019 iets meer dan € 5 miljoen betrof. Over 2020-2026 wordt dit dus € 8,6 miljoen.

De jaren 2020 en 2021 zijn reeds geweest of voor meer dan drie kwart verstreken.

Vraag:

8a) Hoe kan het zo zijn dat projecten die in 2020 en 2021 al zijn gestart en mogelijk doorlopen tot latere jaren, zo in prijs zijn gestegen dat hier een stijging nog van 72% uit voort vloeit.

Het betreft hier zogenaamde C-investeringen die betreffen de jaarlijkse onderhouds- en vervangingsinvesteringen. Het gaat daarbij om jaarlijks onderhouds- aanpassingskredieten. In principe lopen deze niet langer dan een jaar. Onderbesteding leidt in principe tot vrijval van de restantkredieten, behoudens uitzonderingen.

8b) welke van de genoemde posten uit de bijlage 8 die de stijging veroorzaken moeten nog opstarten?

Een totaalspecificatie van de jaarlijkse C-kredieten, die bij elke jaarbegroting voor het betreffende begrotingsjaar worden verleend door het algemeen bestuur, is opgenomen in bijlage 7 van de notitie

9) *dezelfde bijlage pagina 6, alinea direct na 3e bolletje:*

In deze alinea wordt dus een risico benoemd die in het staatje even verderop (begin pagina 7) wordt becijferd op € 6 miljoen.

Het betreft dus een toename van het planningsvolume met € 6 miljoen.

Dat projecten inzake een toetsingsronde op waterkeringen wordt uitgevoerd staat al langer vast. Dat zich daarbij ook situaties kunnen voordoen dat er trajecten worden afgekeurd mag op zich geen verrassing zijn.

Vraag: Is het de verwachting dat t.o.v. een eerdere aanname meer trajecten worden afgekeurd of is het een bijstelling in de prijs?

Het betreft hier geen risico zoals hiervoor is gesteld, maar een inschatting van het investeringsvolume dat nodig is t.b.v. de aanvullende investeringen in stabiliteitseisen n.a.v. de uit te voeren toetsing. Het is niet de verwachting dat er meer trajecten worden afgekeurd of een bijstelling in de prijs, maar een positionering van het investeringsbedrag in de planning.

10) dezelfde bijlage, pagina 10 eerste staatje.

Daarin is een post opgenomen onder nummer "680 Duurswold".

Als toelichting daarbij is aangegeven dat naar verwachting de voorziene investering "niet meer benodigd" zijn.

Vraag: Waarom is op basis van deze, naar ik aanneem reële verwachting, de post nog in de totaalstelling van iets meer dan € 30 miljoen meegenomen? Toelichting op de vraag:

Je maakt een analyse en als daaruit komt dat je verwacht dat dit niet meer nodig is, dan zou ik verwachten dat je deze ruim € 4 miljoen als een min-post in het staatje opnoemt en daarmee uitkomt op een totaalbedrag van € 26.043.000.

In principe een terechte constatering, maar vanwege het feit dat deze post in de MJR 2022-2025 (pag. 42) die in de juni vergadering van het AB is behandeld, was opgenomen is deze post zichtbaar en toegelicht opgenomen.

In het bestuursvoorstel op pagina 5 is dit in de tabel in de betreffende jaren dan ook gecorrigeerd.

11) Dezelfde bijlage, pagina 7 punt "Overige toekomstige ontwikkelingen" en doorlopend op pagina 8. Hier worden puntsgewijs (via bolletjes) derhalve nog zaken genoemd die de uitkomst van de geschetste analyse alleen nog maar (kunnen) verhogen. Er is in deze planperiode nog geen rekening gehouden met deze ontwikkelingen.

Vraag: Kunt u, (al dan niet bij benadering) aan het AB en deze commissie aangeven om welk bedrag al deze posten in totaal gaan?

Noot: bij de post P-verwijdering Assen is blijkbaar al wel duidelijk om welk bedrag het zou kunnen gaan. Vandaar de vraag om dit bij de andere posten ook te benoemen.

Zoals in het bestuursvoorstel op pagina 5 eerste alinea is aangegeven gaat het hierbij om ontwikkelingen die later in de tijd, dus later dan de betreffende analyseperiode van 2021-2026, verwacht worden of waarvoor nog onderzoek danwel afstemming nodig is. Uitgaven hiervoor zullen naar verwachting pas na 2026 aan de orde zijn.

N.a.v. noot: Op pag. 8 is onder verdergaande P-verwijdering Assen alleen opgemerkt dat het restantkredietramingsbedrag voor P-verwijdering (E-krediet #799) waarschijnlijk niet toereikend zal zijn als besloten zou worden tot aanpassing. Dit is mede afhankelijk van de resultaten op de rwzi Gieten.

12) Dezelfde paragraaf, bladzijde 8, bolletje "Zeelijkversterking".

Voor ons waterschap rest een bijdrage van 10% voor deze versterking.

Jaarlijks wordt een dotatie gedaan aan de bestemmingsreserve en de stand is eind 2020 blijkbaar € 2,3 miljoen.

Geprognostiseerd is dat de eigen bijdrage per kilometer 0,5 miljoen bedraagt.

Dat betekent € 14 miljoen in totaal. Daarmee zou de bestemmingsreserve uiteindelijk uit dienen te komen op € 16,3 miljoen.

Vraag 12a) Wat is de jaarlijkse dotering en halen we eind 2040 of 2050 het volledig bedrag van € 16,3 miljoen?

In de voorjaarsrapportage 2016 is besloten het jaarlijks verschil tussen de in de begroting opgenomen

HWBP-bijdrage en de werkelijke HWBP-bijdrage te reserveren. Deze bestemmingsreserve willen we gebruiken om in de toekomst ons eigen aandeel (10%) in de kosten van HWBP-projecten te financieren. De verwachte stand per 1.1.2022 bedraagt € 3.311.000,- en de voor 2022 begrote toevoeging is € 1 mln.

Vraag 12b) De zeedijk moet uiterlijk 2050 aan de norm 1 : 3.000 voldoen. Is dan met de jaarlijkse dotering ook rekening gehouden met een kostenstijging tussen nu en alle jaren tot aan 2050?

Gezien de verwachting van het verloop van de dotaties aan de bestemmingsreserve op basis van de hiervoor bij vraag 12a vermelde werkwijze, zal het naar de huidige inschattingen mogelijk zijn om kostenstijgingen op te vangen.

Ik lees dat bij dit project "de uitvoeringskosten" gesubsidieerd worden en dat dit ook geldt voor de uitvoeringsorganisatie. Men wil daartoe het team "projecten" aanvullen met een team medewerkers dat zich hiermee bezig gaat houden. Als ik het goed lees zijn dit nieuwe medewerkers omdat men "de bestaande organisatie" graag aan de "reguliere investeringsstroom" wil laten werken.

Vraag 12c) klopt mijn veronderstelling hierboven?

Ja

Vraag 12d) Zo ja, worden deze nieuwe medewerkers dan in vaste of in tijdelijke dienst genomen?

Afhankelijk van de wijze van organiseren van deze werkzaamheden zal hier in de toekomst een keuze over gemaakt moeten worden.

Vraag 12e) Worden deze nieuwe medewerkers nadat de aanbesteding en het ontwerpen van het project is afgerond weer ontslagen of houdt het waterschap deze mensen tot (uiterlijk) 2050 in dienst (meende project).

Zie antwoord hiervoor bij vraag 12d)

13) Bijlage 1 bij Analyse ambities, investeringen en realisatiepotentieel. (Nadere uitleg categorieën investeringen). Pagina 11, vervangingsinvesteringen/ bedrijfsvoering:

Punt Baggeren.

Het is de bedoeling om een overeenkomst met de provincie Groningen af te sluiten. Gesteld wordt dat dit ons financiële middelen geeft om vaardiepte van recreatieve vaarwegen te onderhouden.

13a) Vraag: betreft dit financiële middelen om deze totale "baggeropdracht/ of -wens geheel te kunnen bekostigen of krijgt ons waterschap een gedeeltelijke vergoeding?

De tekst op pag 11. luidt: "Een overeenkomst met de provincie Groningen (B-AKWA) geeft ons de financiële middelen om tot de minimale vaardiepte van recreatieve vaarwegen tijdig te onderhouden." Deze B-AKWA afspraken zijn reeds bij de overdracht van de recreatieve vaarwegen begin jaren 2000 met de provincie gemaakt. Op basis hiervan wordt er een jaarlijkse onderhoudsvergoeding van de Provincie ontvangen.

13b) Indien het laatste het geval is, op welk bedrag of welk percentage moeten/kunnen we rekenen?

De vergoeding voor het jaar 2021 bedraagt € 519.000,- (2020: € 489.000,-)

14) Dezelfde bijlage 1, pagina 11 en verder doorlopend.

Bij de posten "cultuurhistorisch erfgoed" en "vervanging materieel" is een bepaald bedrag aan investeringen "voorzien".

Bij "vervanging beschoeiing"; "incidentele knelpunten landelijk en stedelijk gebied" en "renovatie rioolgemalen" staan bedragen die reeds "beschikbaar" zijn.

Vraag hierbij: zijn deze 3 genoemde posten daarmee al door een beschikbaar gesteld krediet afgedekt ?

Het betreft hier allemaal onderdelen van jaarlijks door het bestuur bij de begrotingsvaststelling te verlenen C-kredieten.

In bijlage 7 is onder # 688 de C-investering aangegeven die voor cultuurhistorisch erfgoed is voorzien. Voor vervanging materieel betreft dit # 764 ca., voor vervanging beschoeiing # 760 c.a., incidentele knelpunten landelijke gebied #761 en de renovatie van rioolgemalen #749.

15) bijlage 2 bij Analyse ambities, investeringen en realisatiepotentieel. (Nadere uitleg categorieën investeringen). Pagina 14, Uitvoering Masterplan Kaden, 2e en 3e alinea in samenhang met het staatje of tabel onderaan die pagina 14.

Gesteld wordt dat het budget MPK is vastgesteld op iets meer dan € 61,3 miljoen.

Daarvan is begin 2021 voor ongeveer € 46,2 miljoen besteed. Resteert nog € 15,1 miljoen.

Voor de restopgave is € 9 miljoen gepland en daarnaast moet nog voor € 2 miljoen aan restwerken worden besteed. Deze € 9 miljoen en € 2 miljoen zijn vermoedelijk MPK die genoemd zijn in het staatje onderaan blz. 14. (Dat komt uit op 11,6 miljoen).

Vraag: er resteert nog € 15,1 miljoen (€ 61,3 minus € 46,2). Waar blijft het verschil tussen € 15,1 miljoen dat nog resteert en de € 11,6 miljoen uit het staatje? Gaat wel over een bedrag van € 3,5 miljoen.

Dit restantkrediet zal na afronding van het werk vrijvallen. In historisch perspectief valt jaarlijks gemiddeld circa € 2 mln. per jaar vrij (zie bijlage 3 op pagina 15).

16) bijlage 3 bij Analyse ambities, investeringen en realisatiepotentieel. (Nadere uitleg categorieën investeringen). Realisatie in historisch perspectief.

In het eerste staatje of tabel worden drie tellingen weergegeven.

De eerste betreft de totaaltelling over de jaren 2011 tot en met 2020.

In de telling daaronder wordt het jaar 2017 eruit gelicht.

En de telling daarover onder worden de jaren 2015 en 2017 eruit gelicht.

Vraag: Graag nadere toelichting over het waarom van die gekozen jaren en welk doel dit dient.

Dit is gedaan om het effect van de "uitbijters" in de cijferreeks op het gemiddelde te laten zien.

17) bijlage 5 bij Analyse ambities, investeringen en realisatiepotentieel. (Nadere uitleg categorieën investeringen). Investeringsmaatregelen WBP 2022-2027.

In het tweede staatje worden/ zijn kredieten doorgeschoven van de planperiode 2016-2021 naar 2022-2027.

De prijsstelling is gelijktijdig met 58,8% gestegen.

Vraag: kunt u gespecificeerd aangeven wat de reden van deze prijsstijgingen is en ook waarom dit niet eerder met het AB is gedeeld? Ik kan niet altijd alles paraat hebben maar mocht dit al wel met het AB zijn gedeeld dan graag aangeven in welke vergadering of welke stuk dit is aangegeven.

Bij de behandeling van de jaarrapportage KRW in de AB-vergadering van juni 2021 is hierover gesproken en is een en ander toegelicht. Zie ook de beantwoording bij vraag 6.

18). Bijlage 6 bij Analyse ambities, investeringen en realisatiepotentieel. (Nadere uitleg categorieën investeringen). Voorziene E-kredieten 2021-2026.

In het tweede staatje is bij het jaartal 2023 de telling volgens mij niet terecht.

Moet n.m.m. zijn € 8.166.000. Verschil is € 3.350.000. Dat correspondeert weer met investering "745 Maatregelen waterlichaam Zuidlaardermeer".

Ook in het laatste tabel is uw eerdere telling uit tabel 2 van € 4.816.000 opgenomen en daarmee is genoemde post 745 niet meegenomen. Het laatste staatje eindigt in 2023 daarmee negatief op € 1.850.000.

Uiteindelijk zijn de tabellen 2 en 4 op deze bladzijde daarmee in de totaaltelling volgens mij ook niet correct.

Vraag: Kunt u mij uitleggen waarom dit zo is en indien dit inderdaad onjuist is zou ik graag nieuwe tabellen van u ontvangen. In dat laatste geval graag een aanvullende toelichting wat dit in uw cijfermatige analyse voor gevolg(en) heeft.

De constatering is geheel terecht. Bijgaand treft u een gecorrigeerde bijlage aan. De aanpassingen betreffen individuele jaartotalen en zijn in rode cirkels gemarkeerd.

Dit heeft geen gevolgen voor de analyse omdat hiervoor geput is uit de totalen per categorie met de detailinformatie als achtergrondinformatie.

Zo is het totaal aan E-investeringen dat zonder de WBP-maatregelen resteert € 30,1 mln. en in overeenstemming met de tabel op pagina 7.

Gecorrigeerde bijlage 6 Voorziene E-kredieten 2021-2026

Voor de uitvoering van de investeringen zijn door het algemeen bestuur gevoteerde kredieten nodig. Voor een deel zijn deze reeds in het verleden verstrekt, de zgn. A-kredieten en voor de vervangingsinvesteringen worden deze jaarlijks bij de begrotingsvaststelling door het algemeen bestuur vastgesteld (de zogenaamde C-kredieten). Voor investeringen die als E-krediet zijn gepland zal nog separate besluitvorming door het algemeen bestuur moeten plaatsvinden.

bedragen * € 1 mln.	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
A	12,10	13,70	7,10	7,30	1,20	5,60	47,0
C	7,90	9,50	8,90	7,40	9,80	8,30	51,8
E1	0,10	3,10	8,20	8,90	11,80	1,50	33,6
E2	0,00	0,00	0,50	3,70	3,40	20,00	27,6
Totaal gepland volume	20,1	26,3	24,7	27,3	26,2	35,4	160,0

E1 investeringen	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
710 Oeverfixatie Bareveld	0	0	150.000	0	0	0	150.000
745 Maatregelen waterlichaam Zuidlaardermeer		442.000	3.350.000	1.300.000	0	0	5.092.000
753 Vervanging online metingen	0	150.000	150.000	0	0	0	300.000
799 Fosfaatverwijdering RWZI's	0	0	0	0	0	1.194.000	1.194.000
812 Watersysteem Hunze BHP 2022-2027	0	0	3.716.000	5.347.000	6.412.000	250.000	15.725.000
843 Duurzaamheid coalitieaccord 2019	100.000	144.000	0	0	0	0	244.000
844 Duurzaamheid coalitieaccord 2020	0	490.000	0	0	0	0	490.000
845 Duurzaamheid coalitieaccord 2021	0	490.000	0	0	0	0	490.000
846 Duurzaamheid coalitieaccord 2022	0	700.000	0	0	0	0	700.000
880 Kadeversterking Lappenvoort-Oosterland	0	0	0	2.000.000	2.000.000	0	4.000.000
903 Modificaties RWZI Veendam	0	400.000	800.000	300.000	0	0	1.500.000
907 Tecjets gemaal Rozema	0	280.000	0	0	0	0	280.000
910 Motoren gemaal Rozema	0	0	0	0	3.400.000	0	3.400.000
Totaal E1	100.000	3.096.000	8.166.000	8.947.000	11.812.000	1.444.000	33.565.000

E2 investeringen	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
243 WB 21 maatregelen Polder Lappenvoort	0	0	0	0	0	45.000	45.000
314 Stedelijke wateropgave	0	0	0	0	0	816.451	816.451
643 Scheve Klap naar Weiwerd	0	0	0	0	0	3.300.000	3.300.000
680 Duurswold	0	0	0	2.000.000	0	2.054.386	4.054.386
694 Baggeren vaarwegen en kanalen	0	0	0	0	1.650.000	1.500.000	3.150.000
709 Groot onderhoud bruggen	0	0	0	0	0	400.000	400.000
816 NVO's BHP 2022-2027	0	0	100.000	1.000.000	1.200.000	900.000	3.200.000
819 Visveilig maken gemaal Duurswold	0	0	0	0	250.000	0	250.000
828 Verkiezingen 2023	0	0	400.000	0	0	0	400.000
847 Watersysteem Dr Aa BHP 2022-2027	0	0	0	0	0	2.500.000	2.500.000
863 Versterk boezemk nav toets stabiliteit	0	0	0	0	0	6.000.000	6.000.000
873 Amerdiep	0	0	0	0	0	2.500.000	2.500.000
874 Verbeteren oevers en moeraszones	0	0	0	500.000	0	0	500.000
875 Toetsing NBW-norm toekomstig watersys	0	0	0	200.000	300.000	0	500.000
H01 HWBP 17A Delfzijl-Chemiepark	4	0	0	0	0	0	4
H02 HWBP 17B Chemiepark-Punt van Reide	4	0	0	0	0	0	4
H03 HWBP 17C Punt van Reide-Kerkhovenpld	4	0	0	0	0	0	4
H04 HWBP 17D Kerkhovenpld-Duitsland	2	0	0	0	0	0	2
Totaal E2	14	0	500.000	3.700.000	3.400.000	20.015.837	27.615.851

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
E1	100.000	3.096.000	8.166.000	8.947.000	11.812.000	1.444.000	33.565.000
E2	14	0	500.000	3.700.000	3.400.000	20.015.837	27.615.851
subtotaal	100.014	3.096.000	8.666.000	12.647.000	15.212.000	21.459.837	61.180.851
waarvan WBP 2022-2027	0	442.000	7.166.000	8.347.000	8.162.000	6.966.451	31.083.451
resteert	100.014	2.654.000	1.500.000	4.300.000	7.050.000	14.493.386	30.097.400